

Economische projecties voor België – Najaar 2005

Inleiding

Sinds het voorjaar van 2005 wordt de economische omgeving voornamelijk gekenmerkt door de aanhoudend forse stijging van de aardolieprijzen op de internationale markten en door de appreciatie van de Amerikaanse valuta ten opzichte van de euro. De activiteit, van haar kant, is in de meeste economische zones nog dynamisch blijven aantrekken.

Die factoren zouden de inflatoire druk in het eurogebied kunnen verhogen, terwijl de verwachte geleidelijke versteviging van de activiteit nog steeds het meest waarschijnlijk is. In de door de deskundigen van het Eurosysteem opgestelde macro-economische projecties voor het eurogebied, die in het ECB Maandbericht van december 2005 zijn verschenen, is de inflatie trouwens opwaarts bijgesteld, terwijl de vooruitzichten inzake de bbp-groei nauwelijks zijn herzien ten opzichte van het voorjaar.

Gelijktijdig met de publicatie van de nieuwe projecties voor het eurogebied geeft dit artikel een beknopte toelichting bij de resultaten voor de Belgische economie. In deze resultaten, die zijn verkregen op basis van dezelfde methoden en procedures als die in het voorjaar⁽¹⁾, zijn de sindsdien opgetekende ontwikkelingen verwerkt. Ze berusten in hoofdzaak op de nieuwe gegevens van de nationale rekeningen, die dit najaar door het INR zijn gepubliceerd. In dat opzicht zijn de herzieningen ingrijpender uitgevallen dan gewoonlijk, niet alleen omdat vollediger basisgegevens in aanmerking werden genomen, maar ook als gevolg van aanzienlijke aanpassingen van de methodologie, die voornamelijk zijn gebeurd op verzoek van Eurostat⁽²⁾. Die herzieningen leiden tot significante wijzigingen in het verloop van bepaalde vraagcomponenten in 2004 en begin 2005. In de nieuwe projecties is bovendien rekening gehouden met de overheidsbegrotingen voor 2006. De projecties voor België zijn afgesloten

op basis van de op 21 november 2005 beschikbare gegevens.

1. Internationale omgeving en hypothesen

Onder de impuls van een nog steeds krachtige activiteitsexpansie in de meeste economische zones, heeft de stevige vraag naar olieproducten de afgelopen maanden standgehouden, terwijl de situatie wat de winnings- en raffinagecapaciteit betreft, gespannen bleef. De internationale noteringen zijn in de loop van 2005 derhalve resoluut gestegen, zodat de prijs voor een vat Brent aan het einde van de zomer tijdelijk ongeveer 68 dollar bereikte – een gevolg van de schade die werd veroorzaakt door de orkanen in de Golf van Mexico –, tegen gemiddeld 38,3 dollar in 2004. Nadien zijn de prijzen teruggelopen, maar de volatiliteit is nog steeds groot. Volgens de marktverwachtingen zou het medio november bereikte peil van circa 60 dollar per vat zich tot eind 2006 handhaven; dat peil ligt zowat 10 dollar hoger dan waar in het voorjaar werd van uitgegaan.

Tot dusver heeft de persistente prijsstijging voor aardolie de mondiale groei echter slechts weinig gedrukt. Na de in 2004 bereikte piek minderde die groei weliswaar vaart, maar het tempo ervan zou in 2005 en 2006 nog hoog blijven, onder meer dankzij de Verenigde Staten, Azië en de olie-exporterende economieën. Eind 2004 en begin 2005 is het internationale handelsverkeer verslapt als gevolg van een tijdelijke verzwakking van de industriële productie, maar het zou de komende maanden robuust blijven.

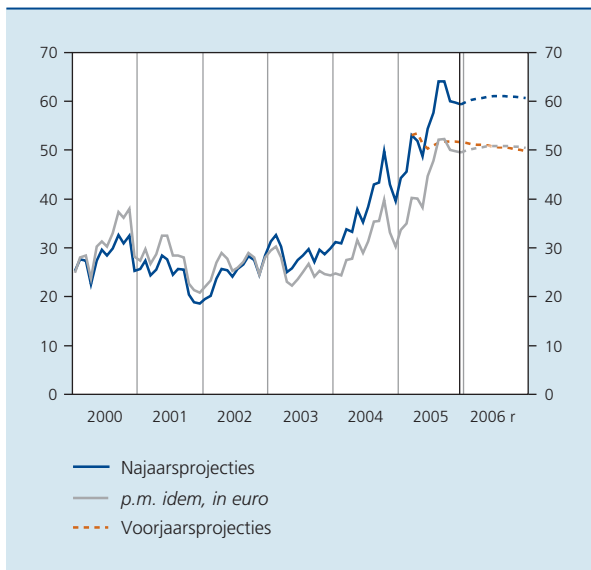
(1) NBB (2005), « Economische projecties voor België – Voorjaar 2005 », Economisch Tijdschrift 2-2005.

(2) Een beknopte toelichting van het INR bij de herziening van de nationale rekeningen van België in 2005 is te vinden op het adres <http://www.nbb.be/DOC/DQ/N/METHOD/detrekN.pdf>.

GRAFIEK 1

PRIJS VOOR RUWE AARDOLIE

(maandgemiddelden – vat van het Brent-type in dollar)

Bron: ECB.

In het eurogebied is de economische activiteit in de tweede helft van 2005, na vier kwartalen van conjunctu-
rele zwakte, verstevigd ondanks de hoge aardolieprijzen. Het groeitempo blijft er evenwel achter bij dat van de andere economieën. Volgens de nieuwe projecties van het Eurosysteem zou de bbp-groei in 2005 tussen 1,2 en 1,6 pct. liggen, na een stijging met 1,8 pct. in 2004. In 2006 zou die groei licht aantrekken en tussen 1,4 en 2,4 pct. uitkomen, onder de impuls van de uitvoer en van de investeringen. De aan de hand van de HICP gemeten inflatie, die in 2004 2,1 pct. bedroeg, zou zich in 2005 en 2006 handhaven binnen een marge van respectievelijk 2,1 tot 2,3 pct. en 1,6 tot 2,6 pct., terwijl in het voorjaar van een daling werd uitgegaan. De energiecomponent zou in ruime mate bijdragen tot deze herziening.

Kader – Hypothesen van het Eurosysteem

De economische projecties van het Eurosysteem voor het eurogebied en de desbetreffende projecties voor België berusten op de volgende technische hypothesen:

- de **marktrente op korte termijn** wordt over de projectieperiode vastgelegd op 2,3 pct.;
- de **lange-termijnrente** in euro wordt bepaald op basis van de marktverwachtingen; bij het opstellen van de projecties bedroeg ze 3,5 pct. en tegen eind 2006 zou ze licht oplopen tot 3,7 pct.;
- de **bilaterale wisselkoersen van de euro** worden constant gehouden op hun waarde van medio november 2005, namelijk voor de Amerikaanse valuta 1,19 dollar per euro;
- overeenkomstig het in de termijncontracten tot uiting komende verloop van de impliciete prijzen zouden de **noteringen voor aardolie op de wereldmarkt** zich handhaven rond de 60 dollar per vat. De prijs voor een vat aardolie van het Brent-type zou op jaarbasis gemiddeld 55 dollar bedragen in 2005 en 60 dollar in 2006, tegen 38,3 dollar in 2004;
- de **uitvoermarkten van België**, berekend als de gewogen som van de invoer van derde landen, met inbegrip van de partners in het eurogebied, zouden in 2005 en 2006 respectievelijk met iets meer dan 5 en 6 pct. groeien;
- hoewel de **prijzen van de concurrenten** bij de uitvoer in 2004 met 0,7 pct. waren gedaald, wordt verondersteld dat ze in 2005 en 2006 met meer dan 3 pct. zullen stijgen, onder meer wegens de depreciatie van de euro tijdens het lopende jaar;
- bij de berekening van de resultaten van de **overheidsfinanciën** wordt rekening gehouden met de macro-economische omgeving en met de reeds aangekondigde en voldoende gepreciseerde begrotingsmaatregelen.

RESULTATEN VAN EN HYPOTHESEN BIJ DE PROJECTIES VAN HET EUROSISTEEM

	2004	2005	2006
Projecties voor het eurogebied			
		<i>(jaargemiddelden)</i>	
Bbp naar volume	1,8	1,2 – 1,6	1,4 – 2,4
Inflatie (HICP)	2,1	2,1 – 2,3	1,6 – 2,6
Hypothesen van het Eurosysteem			
Driemaands interbankenrente in euro	2,1	2,2	2,3
Rente op tienjaars obligaties	4,2	3,4	3,6
Wisselkoers van de euro t.o.v. de VS-dollar	1,24	1,25	1,19
Aardolieprijs (VS-dollar per vat)	38,3	55,0	60,0
		<i>(veranderingspercentages)</i>	
Voor België relevante uitvoermarkten	7,3	5,4	6,1
Prijzen van de concurrenten bij de uitvoer	-0,7	3,2	3,7
waarvan: concurrenten uit het eurogebied	1,1	2,1	1,9

Bron: ECB.

2. Activiteit, werkgelegenheid en vraag

Tegen de achtergrond van de tijdelijke verzwakking van de industriële activiteit en van de buitenlandse handel in het eurogebied, is aan het einde van 2004 en in het eerste kwartaal van 2005 ook in België de bbp-groei sterk teruggelopen. Zoals werd verwacht in de voorjaarsprojecties, is nadien een gematigd herstel ingetreden. Volgens de ramingen van het INR, die betrekking hebben op de periode tot het derde kwartaal van 2005, beliep de reële bbp-groei in het eerste kwartaal slechts 0,1 pct., en respectievelijk 0,2 pct. en 0,4 pct. in de twee daaropvolgende kwartalen. De jaar-op-jaar groei, die in het derde kwartaal van 2004 2,8 pct. beliep – de snelste jaarstijging in vier jaar tijd – is twaalf maanden later vertraagd tot 1,1 pct.

De geleidelijke activiteitsversterking zal wellicht aanhouden. Op de korte termijn wijzen de recente resultaten van de conjunctuurenquêtes – de voornaamste informatiebron voor de beoordeling van het activiteitsverloop in reële tijd – op een opwaartse kentering sedert de zomer. Meer fundamenteel zou de groeiverbetering toe te schrijven zijn aan de externe sector, nadat ook recentelijk de bedrijfssector blijkt heeft gegeven van een dynamische vraag. Beide sectoren blijken tot nog toe immers relatief bestand te zijn geweest tegen de olieschok. De bijdrage

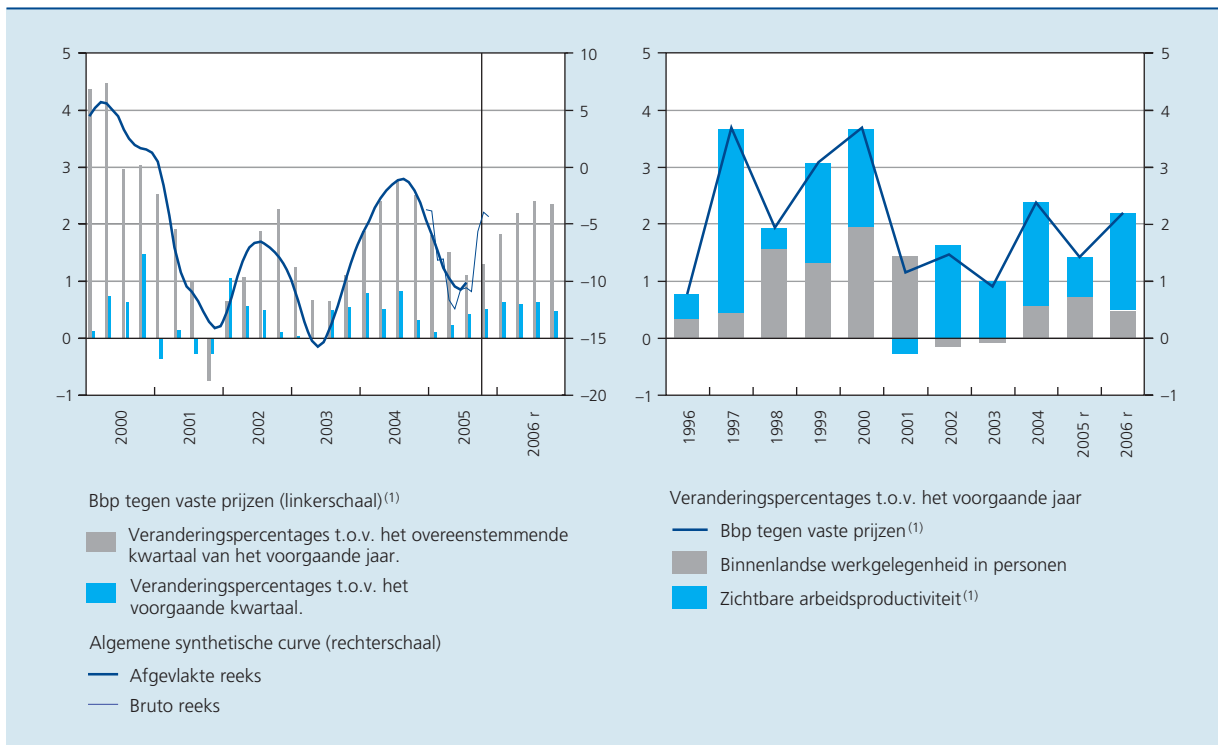
van de consumptieve vraag van de particulieren, daarentegen, zou aanvankelijk worden afgeremd door hun zwakke koopkracht. Al met al zou de groei teruglopen van 2,4 pct. in 2004 tot 1,4 pct. in 2005. In 2006 zou de groei op 2,2 pct. uitkomen, een tempo dat opnieuw ietwat hoger ligt dan dat wat voor het eurogebied wordt voorzien.

Het zaagtandprofiel van de activiteit, dat grotendeels wordt opgevangen door productiviteitswijzigingen, werkt met vertraging en in afgezwakte mate door in het werkgelegenheidsverloop. Het aantal werkenden in België zou in 2005 met 0,7 pct. toenemen, en vervolgens met 0,5 pct. in 2006, na een groei met 0,6 pct. in 2004. Al met al zouden over het geheel van de periode 2004-2006 netto ongeveer 75.000 banen worden gecreëerd, na een gecumuleerde daling met 10.000 banen in 2002 en 2003. Gelet op de aangroei van de beroepsbevolking, zou het aantal werkzoekenden niettemin nog verder verhogen; de werkloosheidsgraad zou in 2005 8,4 pct. belopen en zich in 2006 op dat niveau stabiliseren.

De verwachte werkgelegenheidsgroei valt iets lager uit dan waar in de voorjaarsprognoses werd van uitgegaan. Het is echter voornamelijk de versnelling van de totale inflatie – die groter is dan die van de gezondheidsindex die fungeert als referentie voor de indexering van een

GRAFIEK 2 BBP, CONJUNCTUURINDICATOR EN WERKGELEGENHEID

(seizoengezuiverde gegevens)

Bronnen : INR, NBB.

(1) Voor kalenderinvloeden gezuiverde gegevens.

groot deel van de inkomens – die in 2005 en 2006 het koopkrachtverloop van de particulieren zou drukken. In 2006 zal deze factor echter voor een deel worden gecompenseerd door de aanzienlijke effecten van de tenuitvoerlegging van de belastinghervorming. Totaal beschouwd, zou het beschikbare inkomen in reële termen in 2005 met 0,6 pct. toenemen en met 1,8 pct. in 2006. Als gevolg van een nieuwe verwachte daling van de spaarquote dit jaar, zou de volumegroei van de particuliere consumptie zich stabiliseren en 1,3 pct. bereiken – dat betekent hetzelfde percentage als in 2004 – en 1,6 pct. in 2006. De overheidsconsumptie zou ongeveer in hetzelfde tempo aantrekken.

Het in 2004 ingezette herstel van de bedrijfsinvesteringen heeft zich in de eerste helft van 2005 in een zeer snel tempo geconsolideerd, deels als gevolg van belangrijke transacties in de branche van het maritieme vervoer. Het herstel komt er na twee jaren van ongewoon sterke achteruitgang, tegen de achtergrond van een aanhoudende verbetering van de operationele rentabiliteit van de ondernemingen, het herstel van de beurskoersen, en een laag rentepeil. Uit de herziene gegevens van de nationale

rekeningen blijkt nu ook dat de investeringen in woningen in 2004 fors zijn gestegen. Na deze snelle groei van de particuliere investeringen wordt voor de projectieperiode een terugkeer verwacht naar een meer evenwichtig verloop – in overeenstemming met dat van de activiteit en de inkomens. Dit verloop is evenwel dynamischer dan wat op het eerste gezicht zou blijken uit de vertraging, van 9,9 pct. in 2005 tot 0,8 pct. in 2006, in de groei van de bedrijfsinvesteringen, aangezien die vertraging voornamelijk te maken heeft met het feit dat in de prognoses geen nieuwe aankopen van schepen zijn voorzien. Ook de overheidsinvesteringen, vooral die van de lokale overheden, zullen in 2005 en 2006 wellicht dynamisch zijn onder de impuls van de traditionele verkiezingscyclus. Dit verloop wordt deels verhuld door de omvangrijke verkooptransacties van gebouwen, waartoe onder meer werd besloten in het kader van de begrotingen voor 2006.

De uitvoer van goederen en diensten is, na een toename met 5,6 pct. in reële termen in 2004, in de eerste helft van 2005 teruggelopen als gevolg van, onder meer, de eerdere waardeinstijging van de euro en de tijdelijke verzwakking van de aan België gerichte buitenlandse

TABEL 1 BBP, WERKGELEGENHEID EN BELANGRIJKSTE BESTEDINGSCATEGORIEËN

(veranderingspercentages t.o.v. het voorgaande jaar, voor kalenderinvloeden gezuiverde gegevens)

	2003	2004	2005 r	2006 r
Bbp ⁽¹⁾	0,9	2,4	1,4	2,2
Totale binnenlandse werkgelegenheid in personen	-0,1	0,6	0,7	0,5
<i>Bestedingscomponenten⁽¹⁾</i>				
Consumptieve bestedingen van de particulieren	1,0	1,3	1,3	1,6
Consumptieve bestedingen van de overheid	2,6	1,9	1,8	1,6
Bruto-investeringen in vaste activa	-0,6	4,4	8,5	1,0
Woningen	3,7	9,1	2,8	2,9
Investeringen door de overheid	1,0	1,1	12,1	-2,4
Investeringen door de ondernemingen	-2,0	3,3	9,9	0,8
Voorraadwijziging ⁽²⁾	-0,1	0,7	-0,4	0,1
Totaal van de binnenlandse bestedingen	0,9	2,8	2,5	1,5
Netto-uitvoer van goederen en diensten ⁽²⁾	0,0	-0,3	-0,9	0,7
Uitvoer van goederen en diensten	2,8	5,6	2,3	5,1
Invoer van goederen en diensten	2,9	6,3	3,5	4,4

Bronnen: INR, NBB.

(1) Tegen prijzen van 2000.

(2) Bijdrage tot de verandering van het bbp.

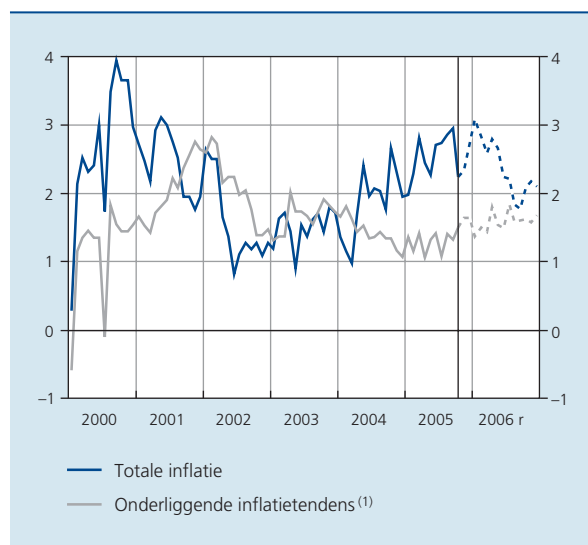
vraag. Het aantrekken van die vraag, vooral vanwege de Europese partners, en de daling van de wisselkoers van de euro ten opzichte van de dollar met circa 12 pct. ten opzichte van de piekwaarde van eind 2004, zouden het groeipercentage van de uitvoer moeten opvoeren van 2,3 pct. in 2005 tot om en nabij 5 pct. in 2006. Precies zoals reeds in 2004 het geval was, zou de groei van de invoer dit jaar ruimschoots hoger uitvallen dan die van de uitvoer, en 3,5 pct. bedragen, dit keer als gevolg van de uitzonderlijke dynamiek van de bedrijfsinvesteringen. Aangezien dit laatste effect in 2005 wellicht zal afzwakken, zou de groei van de invoer in 2006 zakken tot onder die van de uitvoer, namelijk tot 4,4 pct. De bijdrage van de netto-uitvoer aan de groei van het bbp zou in 2005 derhalve negatief zijn ten belope van 0,9 procentpunt, vooraleer in 2006 een positieve bijdrage te leveren van 0,7 procentpunt.

3. Prijzen en kosten

De hogere aardolieprijzen hebben rechtstreeks bijgedragen tot de versnelling van de totale inflatie in 2004 en 2005. Gemeten aan de hand van de HICP, is de inflatie versneld van 1 pct. in maart 2004 tot 2 pct. in januari

GRAFIEK 3 INFLATIE

(HICP, veranderingspercentages t.o.v. de overeenstemmende periode van het voorgaande jaar)

Bronnen: EC, NBB.

(1) Gemeten aan de hand van de HICP ongerekend niet-bewerkte levensmiddelen en energiedragers.

TABEL 2 INDICATOREN VAN PRIJZEN EN KOSTEN
(veranderingspercentages t.o.v. het voorgaande jaar)

	2003	2004	2005 r	2006 r
Totale HICP	1,5	1,9	2,5	2,3
waarvan: energiedragers	0,2	6,6	12,9	8,0
Gezondheidsindex	1,5	1,6	2,1	2,1
Deflator van het bbp	1,7	2,3	2,3	2,4
Loonkosten in de particuliere sector				
Uurloonkosten	1,6	2,1	2,3	2,8
Kosten per eenheid product	0,2	0,0	1,7	0,9

Bronnen: INR, NBB.

2005, en vervolgens tot 3 pct. in september. De tijdelijke maatregelen tot verlaging van de stookoliefactuur van de gezinnen zullen in de laatste drie maanden van het jaar de inflatie met 0,3 punt doen dalen; een jaar later zou een stijging van dezelfde omvang volgen. Houdt men met die beweging geen rekening, dan zou pas in de loop van 2006 de totale inflatie effectief evolueren naar 2 pct. In totaal zou zij in 2005 gemiddeld 2,5 pct. bedragen en in 2006 2,3 pct., wat respectievelijk 0,3 punt en 0,4 punt méér is dan in de voorjaarsprojecties.

Deze herziening vloeit haast uitsluitend voort uit die van de energiecomponent van het prijsindexcijfer. In België is de inflatie trouwens gevoeliger voor het verloop van de olieprijs dan in het eurogebied. Dat komt doordat de olieproducten een groter gewicht hebben in dat indexcijfer en doordat op die producten gemiddeld beschouwd lagere accijnzen worden geheven.

Ongerekend de prijsveranderingen voor energiedragers en voor niet-bewerkte levensmiddelen, zou de onderliggende inflatietendens zich in 2005 handhaven op 1,4 pct., een resultaat dat vergelijkbaar is met dat van het eurogebied. Bovenop de indirecte effecten die de hogere grondstoffenprijzen zouden sorteren op de verkoopprijzen van de bewerkte producten of van sommige diensten, zou de inflatoire druk van zowel de invoer als de binnenlandse kosten aanvankelijk gematigd blijven. Die druk zou over de beschouwde projectieperiode evenwel geleidelijk zwaarder worden als gevolg van zowel de hogere, in euro uitgedrukte invoerprijzen als de snellere stijging van de loonkosten per eenheid product.

Terwijl de loonkosten per eenheid product in de particuliere sector in 2003 en 2004 vrijwel stabiel zijn gebleven, zouden ze in 2005 en 2006 namelijk stijgen met respectievelijk 1,7 pct. en 0,9 pct. Die versnelling vindt

haar oorsprong in de geringere productiviteitstoename, vooral in 2005, maar ook in de snellere stijging van de gezondheidsindex, die fungeert als referentie voor de indexering van de lonen. Het effect van de prijsstijgingen voor aardolieproducten op het verloop van die index mag dan immers slechts ongeveer half zo groot zijn als dat op het totale indexcijfer van de consumptieprijzen, maar toch wijzen de momenteel geldende vooruitzichten terzake op een forsere stijging van de lonen dan waar tijdens de sectorale loononderhandelingen werd van uitgegaan. Wordt daarnaast ook rekening gehouden met de informatie die bij de FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg beschikbaar is over de op het niveau van de sectorale paritaire comités toegekende reële loonsverhogingen, en met de bijdrageverminderingen waartoe door de regering is besloten, dan zouden de uurloonkosten in de particuliere sector in 2005 en 2006 al met al met gemiddeld circa 2,6 pct. per jaar stijgen, tegen een toename met gemiddeld 1,9 pct. in 2003 en 2004. Deze prognose is in overeenstemming met die welke het Secretariaat van de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven voorstelt in zijn van november 2005 daterende technische verslag over de maximaal beschikbare marges voor de loonkostenontwikkeling. In dat verslag merkt het Secretariaat trouwens op dat het verwachte gecumuleerde verloop voor 2005 en 2006 de in het ontwerp van centraal akkoord vooropgestelde indicatieve norm van 4,5 pct. overschrijdt, en dat de positie van de Belgische bedrijven over die twee jaar wellicht met 2 pct. zal verslechteren ten opzichte van de drie buurlanden, onder meer doordat voor die landen een duidelijk geringere stijging van de uurloonkosten wordt verwacht dan die waar, eind 2004, tijdens de onderhandelingen over het centrale akkoord nog werd van uitgegaan.

4. Overheidsfinanciën

Op basis van de meest recente informatie wordt verwacht dat de overheidsfinanciën het jaar 2005 opnieuw in evenwicht zullen afsluiten. Ten opzichte van de voorjaarsraming maken de huidige prognoses gewag van een verbetering van het saldo met 0,4 pct. bbp. Aan de ontvangstenzijde laten de voorafbetalingen van de bedrijven, de registratierechten en de inkohieringen een zeer gunstige ontwikkeling optekenen. Tevens zijn de verwachte opbrengsten uit de effectisering van achterstallige belastingen opwaarts herzien tot 600 miljoen euro en zal er een uitzonderlijke btw-betaling vanwege Aquafin zijn. Daarentegen dient ook rekening te worden gehouden met de kostprijs van de tijdelijke korting van 17,35 pct. die de overheid heeft toegestaan op de huisbrandolie en het aardgas die aan de gezinnen worden geleverd. Aan de uitgavenzijde vallen de kosten voor gezondheidszorg in het eerste halfjaar lager uit dan verwacht. Tevens zou het nieuwe justitiepaleis te Antwerpen worden gehuurd, waardoor zou worden vermeden dat een eenmalige investeringsuitgave dient te worden geboekt.

De projectie voor het begrotingssaldo 2006 is aanzienlijk verbeterd ten opzichte van de voorjaarsraming, die nog een tekort van 1,3 pct. bbp aangaf. Deze verbetering is toe te schrijven aan het basiseffect van de fiscale ontvangsten die gunstiger zijn dan aanvankelijk voor 2005 werd verwacht en de in het najaar opgemaakte begrotingen. Zo zijn door de federale regering verschillende consolidatiemaatregelen genomen. Wat de structurele maatregelen betreft, die op 0,2 pct. bbp worden

geraamd, betreft het onder meer de invoering van nieuwe belastingen op beleggingsproducten. Zo zal er een roerende voorheffing worden ingevoerd op het rendement van de beleggingsfondsen die meer dan 40 pct. in obligaties beleggen en zal er voor premies in het kader van sommige levensverzekeringscontracten een heffing van 1,1 pct. gelden. In het kader van de begroting 2006 is eveneens besloten tot extra lastenverlagingen, die geleidelijk ten uitvoer zullen worden gelegd. Zoals dat tijdens de laatste jaren steeds het geval is geweest, zal in 2006 opnieuw in hoge mate een beroep worden gedaan op tijdelijke maatregelen. Deze laatste zouden op het overheidssaldo een gunstig effect sorteren ten belope van 0,5 pct. bbp, waarvan ongeveer de helft te maken heeft met geplande vastgoedtransacties. De overheid rekent hierbij onder meer op een opbrengst van 565 miljoen euro via een innovatief financieel partnership met de particuliere sector om het patrimoniumbeheer van de Staat te optimaliseren. Er is ook besloten om, net als in 2005, achterstallige belastingen te verkopen met een verwachte opbrengst van 600 miljoen euro. Er dient echter wel rekening te worden gehouden met het feit dat in de toekomst belastingontvangsten zullen wegvallen als gevolg van deze effectiseringsoperaties. Bovendien zal er in 2006 een nieuwe fiscale regulariseringsoperatie lopen, waarbij wordt uitgegaan van een opbrengst van 400 miljoen euro. Omwille van de onzekere opbrengst van sommige van deze maatregelen is uitgegaan, als technische hypothese, van de door de regering vooropgestelde ontvangst. Al bij al maken de projecties op dit ogenblik gewag van een deficit van 0,4 pct. bbp voor de gezamenlijke overheid in 2006.

TABEL 3 OVERHEIDSREKENING ⁽¹⁾
(procenten bbp)

	2003	2004	2005 r	2006 r
Ontvangsten	51,2	49,4	49,9	49,2
waarvan: fiscale en parafiscale ontvangsten	44,3	44,6	44,9	44,4
Primaire uitgaven	45,8	44,6	45,5	45,5
Primair saldo	5,4	4,8	4,4	3,7
Rentelasten ⁽²⁾	5,3	4,8	4,4	4,1
Financieringsbehoefte (–) of -vermogen ⁽²⁾	0,1	0,0	0,0	–0,4
<i>p.m. Effect van tijdelijke maatregelen</i>	<i>1,2</i>	<i>0,8</i>	<i>0,4</i>	<i>0,5</i>
Geconsolideerde brutoschuld	98,5	94,7	94,2	90,9

Bronnen: INR, NBB.

(1) Eurostat onderzoekt momenteel de statistische behandeling van de reorganisatie van de NMBS, waarvan wordt verondersteld dat ze in 2005 enkel de schuld verhoogt en geen impact heeft op het financieringssaldo van de overheid. Tevens werkt Eurostat aan een verduidelijking van de regels betreffende de effectiseringsoperaties van achterstallige belastingen. Ten slotte dient Eurostat er mee in te stemmen dat het voor 2006 geplande innovatief financieel partnership met de particuliere sector om het patrimoniumbeheer van de Staat te optimaliseren, een positieve impact zal hebben op het financieringssaldo, wat wellicht zal afhangen van de concrete uitvoeringswijze van deze operatie.

(2) Volgens de methodologie die wordt gebruikt in het kader van de procedure inzake buitensportige overheidstekorten (EDP); dat is inclusief de netto rentewinsten van bepaalde financiële transacties zoals swaps en FRA's.

Nadat in het jaar 2000 een begrotingsevenwicht werd bereikt, is de overheid er sindsdien in geslaagd om dit evenwicht te handhaven. In deze periode is er – tegen de achtergrond van de conjunctuurvertraging – evenwel een daling van het primaire saldo opgetreden. Terzelfder tijd is ook het gewicht van de rentelasten fors gedaald. In 2006 zou het primaire saldo evenwel sterker teruglopen dan de rentelasten, waardoor het financieringssaldo zou verslechteren. Deze verwachte teruggang van het primaire saldo wordt veroorzaakt door de forse vermindering van de ontvangsten, voornamelijk als gevolg van de verlaging van de heffingen op arbeid die resulteert uit de weerslag van de hervorming van de personenbelasting op de inkomingen en uit de vermindering van de sociale bijdragen.

De daling van de schuldratio zou in 2005 beperkt blijven tot 0,6 pct. bbp. De afremming van de schuldreductie is in de eerste plaats toe te schrijven aan de opsplitsing, op 1 januari 2005, van de NMBS. Aangezien het Fonds voor Spoorweginfrastructuur – dat de spoorweginfrastructuur zoals die bestond op 31 december 2004 aanhoudt, alsook de bijbehorende schuld – binnen de statistische definitie van de overheidssector zou vallen, geeft deze reorganisatie aanleiding tot een verhoging van de geconsolideerde brutoschuld met 7,4 miljard euro, wat overeenstemt met 2,5 pct. bbp. In 2006 zou de schuldgraad opnieuw sneller dalen, tot een niveau van 90,9 pct. bbp op het einde van het jaar.

5. Beoordeling van de onzekerheidsfactoren

Net als in het hele eurogebied, heeft de supplementaire stijging van de aardolieprijzen tijdens de zomermaanden, waardoor de opwaartse tendens van de afgelopen twee jaar nog werd versterkt, in België voornamelijk geleid tot een rechtstreekse versnelling van de inflatie, zonder tot dusver de totale activiteit al te veel af te remmen. Die olieprijsstijging verklaart de opwaartse herziening van de inflatieverwachting voor 2005 en 2006, met respectievelijk 0,3 en 0,4 punt ten opzichte van de voorjaarsprojecties, en de minder ingrijpende neerwaartse herziening van de bbp-groei met 0,2 punt in 2006. Sindsdien zijn de aardolieprijzen tijdens de maanden oktober en november 2005 gedaald, maar de ontwikkelingen op de internationale oliemarkten zijn nog steeds een grote bron van onzekerheid voor zowel de groei als het prijsverloop.

De tijdens de afgelopen jaren opgetekende onevenwichten op de lopende rekeningen zijn recentelijk nog verscherpt, zodat het risico op ongeordende of bruske bewegingen van de wisselkoersen en van de lange rentetarieven nog is vergroot. Die onevenwichtigheden zouden de internationale omgeving – de belangrijkste motor van de groei in het eurogebied – danig kunnen verstoren. Overigens zijn de versteviging, vanaf de tweede helft van 2005, van de uitvoer en van de investeringen in het eurogebied als geheel en, vervolgens, die van de consumptie en de werkgelegenheid nog steeds niet bevestigd. De duidelijke vertraging van de uitvoer en van de bbp-groei

TABEL 4 VERGELIJKING VAN DE VOORUITZICHTEN VOOR BELGIË
(veranderingspercentages t.o.v. het voorgaande jaar, tenzij anders vermeld)

	Reëel bbp ⁽¹⁾		Inflatie ⁽²⁾		Begrotingssaldo ⁽³⁾		Publicatiedatum
	2005	2006	2005	2006	2005	2006	
NBB – Najaar 2005	1,4	2,2	2,5	2,3	0,0	-0,4	december 2005
<i>p.m. Voorjaar 2005</i>	<i>1,4</i>	<i>2,4</i>	<i>2,2</i>	<i>1,9</i>	<i>-0,4</i>	<i>-1,3</i>	<i>juni 2005</i>
INR	1,4	2,2	3,0	2,9	-	-	oktober 2005
EC	1,4	2,1	2,7	2,6	0,0	-0,3	november 2005
OESO	1,4	2,0	2,6	2,4	0,0	-0,4	november 2005

(1) De vooruitzichten van de Bank en, in principe, die van het INR en de OESO worden opgesteld zonder rekening te houden met de kalendereffecten. Deze effecten zijn, in principe, wel opgenomen in de vooruitzichten van de EC.

(2) HICP, behalve INR: nationale consumptieprijsindex.

(3) Procenten bbp.

die België begin 2005 heeft laten optekenen, heeft immers aangetoond dat onze economie sterk afhankelijk blijft van de Europese conjunctuur. In voorkomend geval zou zij profijt kunnen trekken van een krachtiger herstel, op voorwaarde evenwel dat ten opzichte van de partnerlanden een bevredigende concurrentiepositie wordt gehandhaafd.

De recentelijk door het INR en de internationale instellingen gepubliceerde vooruitzichten inzake de bbp-groei zijn vergelijkbaar met die van de Bank. Op het vlak van de inflatie zijn de resultaten uiteenlopend: zij weerspiegelen zowel de verschillende concepten die worden gehanteerd – aangezien de in de economische begroting van het INR voorgestelde nationale consumptieprijsindex gevoeliger is voor de effecten van de olieprijsstijgingen dan de geharmoniseerde index – als de volatiliteit van de hypothesen ten aanzien van de aardolieprijzen, afhankelijk van het moment waarop ze werden vastgelegd.

Bijlage 1

PROJECTIES VOOR DE BELGISCHE ECONOMIE: SYNTHESE VAN DE BELANGRIJKSTE RESULTATEN

(veranderingspercentages ten opzichte van het voorgaande jaar, tenzij anders vermeld)

	2002	2003	2004	2005 r	2006 r
Groei (voor kalendereffecten gezuiverde gegevens)					
Bbp tegen prijzen van 2000	1,5	0,9	2,4	1,4	2,2
Bijdragen aan de groei:					
Binnenlandse bestedingen, ongerekend voorraadwijziging	0,6	1,0	2,0	2,8	1,4
Netto-uitvoer van goederen en diensten	0,7	0,0	-0,3	-0,9	0,7
Voorraadwijziging	0,1	-0,1	0,7	-0,4	0,1
Prijzen en kosten					
Geharmoniseerde consumptieprijsindex	1,6	1,5	1,9	2,5	2,3
Gezondheidsindex	1,8	1,5	1,6	2,1	2,1
Bbp-deflator	1,8	1,7	2,3	2,3	2,4
Ruilvoet	0,7	-0,1	-0,5	-0,2	0,2
Loonkosten per eenheid product in de particuliere sector	1,4	0,2	0,0	1,7	0,9
Uurloonkosten in de particuliere sector	4,4	1,6	2,1	2,3	2,8
Productiviteit per arbeidsuur in de particuliere sector	3,0	1,4	2,1	0,6	1,9
Arbeidsmarkt					
Binnenlandse werkgelegenheid (gemiddelde jaar-op-jaarverandering in duizenden eenheden) ..	-6,3	-3,3	23,5	30,4	20,5
Geharmoniseerde werkloosheidsgraad ⁽¹⁾ (pct. van de beroepsbevolking)	7,3	8,0	7,9	8,4	8,4
Inkomens					
Reëel beschikbaar inkomen van de particulieren	0,2	-1,0	-0,2	0,6	1,8
Spaarquote van de particulieren (pct. van het beschikbaar inkomen)	15,8	14,3	12,8	12,3	12,5
Overheidsfinanciën					
Primair saldo (pct. bbp)	5,7	5,4	4,8	4,4	3,7
Financieringsbehoefte (-) of -vermogen van de overheid (pct. bbp) ⁽²⁾	0,0	0,1	0,0	0,0	-0,4
Overheidsschuld (pct. bbp)	103,2	98,5	94,7	94,2	90,9
Lopende rekening (pct. bbp volgens de betalingsbalans)	4,6	4,1	3,3	1,8	3,2

Bronnen: EC, INR, NIS, NBB.

(1) "Adjusted series" (Eurostat).

(2) Volgens de in het kader van de procedure inzake buitensporige overheidstekorten (EDP) gehanteerde methodologie.